

ΕΙΜΑΙ Η ΕΛΕΝΗ ἢ Συβαρίτισσα νεκρή ἀπὸ αἰῶνες.

Μόλις πρόσφατα καὶ ἀνέλπιδα ἔζησα ξανά, γι' ἀρκετὰ χρόνια.

Λανθάνουσα, ἓνα τόσο δά ὠάριο, περνοῦσα ἀπὸ μήτρα σέ μήτρα, ἀπὸ αἰῶνα σέ αἰῶνα, ἀλλά τελευταία στή σειρά, σύμφωνα μέ τή θεία νομοτέλεια, μιά κι εἶχα ξαναζήσει καί δέν προλάβαινα νά κατεβῶ στή μήτρα κάποιας μάνας, πρὶν σταματήσει τίς γέννες.

Ἔτσι ταξίδεψα ἀπ' ὠσθήκη σ' ὠσθήκη, ἀκέραια κι ἀπελπισμένη πῶς δέ θ' ἀξιωθῶ νά ξαναδῶ τόν κόσμο.

Ὡσπου μιά νύχτα ἕνας φαντάρος, λοχίας θαρρῶ, πού ἔχε γυρίσει τραυματισμένος ἀπὸ τὰ παράλια τῆς Μικρασίας μέ χιλιάδες γυναικόπαιδα γαντζωμένα στό λαϊμό του νά μὴν τόν ἀφήνουν νά χαρεῖ τή σωτηρία καί τήν ἐπιστροφή του

ναί, αὐτός ἀποφάσισε νά τινάξει τόν κόσμο στὸν ἀέρα μέ δύο συντρόφους.

Καβάλησαν τ' ἄλογα πού πῆραν κρυφά ἀπὸ τό στρατώνα κι ὄρμηξαν στό κέντρο τῆς μικρῆς ἐπαρχιακῆς πόλης.

Τὰ καλντερίμια ἀντιἄλησαν τήν ἀπόφασή τους, καθῶς, τρέχοντας ξέφρενα, μπῆκαν καβάλα στοὺς καφενέδες, τόν ἕνα ὕστερα ἀπὸ τόν ἄλλο τρεῖς, πυροβολώντας τίς γκαζόλαμπες καί στό σκοτάδι καί τόν πανικό χτυποῦσαν μανιασμένα μέ τὰ μαστίγια τους τοὺς θαμῶνες, ὄλους βασιλόφρονες, πού θεωροῦσαν ὑπεύθυνους γιὰ τήν προδομένη ἐκστρατεία.

Βγήκανε πάλι τρέχοντας ἀπὸ τήν πόλη, παρατήσανε τ' ἄλογα, κρύψανε τὰ ὄπλα καί χωρίσανε γιὰ νά χαθοῦν τὰ ἴχνη τους.

Ὁ ἕνας δέν εἶχε χορτάσει ἐκδίκηση ἢ ἀπελπίστηκε μέ τήν τολμη του σάν μάταιη γιὰ ἕναν τόσο μηδαμινὸ κόσμο πού ἔχε στή διάθεσή του νά καταστρέψει κι ἔτρεξε νά κρυφτεῖ βαθιά στὰ σπλάχνα τῆς πανέμορφης γυναίκας του πού φθονοῦσε

καί πλημύρισε ὁ κόλπος της σάν κάμπος εὐλογημένος.

Κείνη τή νύχτα, έπωφελούμενη από τήν άναρχία τής μεγάλης εύδαιμονίας, βρήκα εύκαιρία και κολυμπώντας γρήγορα γλίστρησα και γαντζώθηκα στο χορτάρι τής μήτρας τής Ίσμήνης πού λέω μάνα μου, σμίγοντας επιτέλους μέ τό πρώτο άρσενικό τής νέας μου ζωής.

Ίσμήνη τό γένος Εύγενή, ξεπεσμένη άρχοντική οικογένεια, άν και κανείς δέ γνώριζε τήν άκμή της, μέ μία άδικαιολόγητη έπαρση κάποιου ανεξιχνίαστου παρελθόντος μέ σίγουρα σημάδια, ώστόσο ξένου μπολιάσματος.

Προδινόταν από τίς ψηλές κορμοστασιές σερνικών και θηλυκών στην οικογένεια, τά μακρόστενα πρόσωπα μέ τά έξευγενισμένα άσπρηά χαρακτηριστικά, τά περήφανα στημένα κεφάλια, τά μακριά άριστοκρατικά δάχτυλα – άποσπάσματα από πίνακες του Γκρέκο.

Κανείς δέν ξέρει νά μάς πει από ποιό σκοτεινό ύποσυνειδητο του παρελθόντος –ούτε και οι ίδιοι φυσικά– τροφοδοτήθηκε και άναπτύχθηκε σε όλα τά μέλη τής οικογένειας, σαν ύπερτροφικός αδένας, ένα ανεξήγητο αίσθημα άνωτερότητας και ή μεγαλομανία, πού διακαίώθηκε μόνο από δύο άγόρια πού βγήκαν επιστήμονες – επίτευγμα δύσκολο για φτωχούς νέους στις άρχές του αιώνα.

Μία άλλη ένδειξη πού θά μπορούσε νά θεωρηθεί στοιχείο μαρτυρίας είναι ή ναυελική άνοχή του ενός από τους δύο επιστήμονες για τή σπάνιας κοκεταρίας προκλητικά ώραία του σύζυγο και τίς φήμες πού όργιάζαν σε βάρος της στο Κάστρο.

Η σχεδόν περιφρονητική άδιαφορία του για τή λαϊκή γνώμη και τή στενόμυαλη ήθική της αποτελεί –για μάς τουλάχιστον– χαρακτηριστικό γνώρισμα άρχοντα.

Ένας τρίτος αδερφός, πού φημιζόταν για τήν κομψότητά του και τίς αιώνια άψογες λευκές γκέτες του, πέτυχε για λίγο σαν βιομήχανος και παντρεύτηκε μία μοναδικής όμορφιάς γυναίκα, αλλά τέλειωσε ξεπεσμένος τίς μέρες του.

Ο τέταρτος και τέσσερις αδερφάδες, όλες καλλονές, μέ στοιχειώδη παιδεία, καθήλωναν τους συνομιλητές τους.

Κάποιες φήμες, άνεπιβεβαίωτες ώστόσο, ήθελαν τό οικογενειακό επίθετο Εύγενής σαν κατάλοιπο τής βενετσιάνικης κατοχής πού κράτησε αιώνες τό νησί πριν τους Τούρκους.

Τότε τήν ἀριστοκρατία τήν ἀποτελοῦσαν «Βενετοί εὐγενεῖς», καί «Κρητικοί εὐγενεῖς» δέν ἦταν ἀπαραίτητα ντόπιοι (οἱ τελευταῖοι), ἀλλά Ἴταλοί ἐξελληνισμένοι ἢ καί ντόπιοι ἀπό μικτούς γάμους.

Κάπως ἔτσι πρέπει νά ταξίδεψα ἐγώ, ἄν καί παλαιότερα ἀπό τούς «Κρητες εὐγενεῖς», καί γεννήθηκα γι' αὐτό σέ τοῦτο τό νησί κι ὄχι σέ ἄλλο, σέ τούτη τήν πόλη μέσ στά κάστρα κλεισμένη.

Γεννήθηκα ὥστόσο μεθυσμένη ἀπό χαρά.

Τή στιγμή πού ξετρύπωνα ἀπό τήν ὑγρή ζεστασιά τῆς μάνας μου, τῆς Ἰσιμήνης, ξημέρωνε.

Οἱ πρῶτες ἀκτίνες τοῦ ἥλιου ἔριξαν ἀστραφτερές σαϊτιές στήν κορυφή τοῦ τζαμιῦ κι ἔκλεισα τά μάτια μιά δέν ἔκλαψα, τόν ἤξερα τόν ἥλιο κι ἤμουνα τόσο εὐτυχισμένη πού τά κατάφερα νά ἐπιστρέψω ξανά στή ζωή γιατί, ἀγνοώντας τήν περιπλάνησή μου στό χρόνο, νόμιζα πώς ἤμουν πάντα στή Σύβαρη.

Καθώς ἀνοιξα τά μάτια μου ξανά, βρέθηκα ἀνάμεσα στά λευκά μακριά πόδια τῆς μάνας μου πού τρεμούλιαζαν ἀκόμη.

Τρεῖς γυναῖκες στέκανε πάνω ἀπό τό κρεβάτι καί μέ κοίταζαν θλιμμένες.

Εἶναι οἱ τρεῖς Μοῖρες τῶν μύθων μας κατάλαβα καί τούς χαμογέλασα, δέ θά τό κατάλαβαν ὅμως ἐκεῖνες, γιατί καμιά τους δέν ἦταν χαρούμενη σάν ἐμένα.

Ἡ πιό ψηλή καί ὠραία σάν τό ἄγαλμα τῆς πόλης μας ψιθύρισε κάτι ξεπνεμένα.

Ἡ ἄλλη πῆρε ἓνα ψαλίδι κι ἔκοψε τόν ὀμφάλιο λῶρο.

Μονομιᾶς τό ὄραμα τῆς Σύβαρης χάθηκε ἀπό τή μνήμη μου κι ἔμεινα μόνη μέ τό θρίαμβο τῆς ἀνάστασής μου.

Κοιμήθηκα ἤσυχά στήν ἀγκαλιά τῆς τρίτης, τῆς μαυροφόρας, καί τούς ἄφησα νά μέ μεγαλώσουν.